

สรุปมติที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ๗๐๔ ชั้น ๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมี นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติและสิทธิในความเป็นพลเมืองของรัฐไทย” เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติและสิทธิในความเป็นพลเมืองของรัฐไทย” เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม เดอะสุโกศล กรุงเทพฯ จัดโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย มูลนิธิไทยเพื่อคนมีปัญหาสิทธิและสถานะบุคคล และศูนย์ความเป็นเลิศด้านนโยบายสาธารณะและธรรมาภิบาล เยอรมัน - อุษาคเนย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งในวันจันทร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคล สิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง จะประชุมและประเมินผลการอภิปราย เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถานะบุคคลในประเทศไทย : กฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร” เพื่อจะได้ทราบว่ามีสำนักงาน กสม. จะดำเนินการอย่างไรต่อไป โดยเฉพาะประเด็นเรื่องของผู้ลี้ภัยอันเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยเห็นว่า หากจะมีการสัมมนาครั้งต่อไป ควรเพิ่มเติมประเด็นเรื่องผู้ลี้ภัยด้วย และควรจัดก่อนสิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๖๐ เพื่อให้การสัมมนามีความต่อเนื่องและทำให้เกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

๒. สรุปผลประชุมการจัดทำร่างแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ โดยคณะอนุกรรมการด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่องคณะอนุกรรมการด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ได้จัดประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม กนกรัตน์ รีสอร์ท จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีนางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล ผู้อำนวยการประจำ กสม. ศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ นางสาวนภารัตน์ กรรณรัตน์สุนทร นางสาวพิมพ์ภัช คุชฌีอัสริยกุล และนายพิทยา จินาวัฒน์ เข้าร่วมประชุมดังกล่าว โดยการจัดทำร่างแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ โดยร่างแผนดังกล่าว ประกอบด้วย ๘ กลยุทธ์ ๒๔ กิจกรรม ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะมีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ในวันพุธที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยจะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเข้าร่วมสัมมนาดังกล่าวด้วย

๓. การเปิดศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่องสำนักงาน กสม. ได้มีการเปิดศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำสำนักงาน กสม. เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันสถาปนาองค์กร กสม. ครบรอบ

๑๖ ปี โดยในภาคเข้ามีการเสวนาเรื่องการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน ใน กสม. และหน่วยงานด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐเกาหลีใต้ โดยมีวิทยากรเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ที่เดินทางไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ดำเนินการเสวนาโดย นายอนันต์ ศิลปี อนุกรรมการด้านการไกล่เกลี่ย ส่วนภาคบ่ายมีการเสวนาเรื่อง การไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๙ วิทยากรประกอบด้วย ดร. นภารัตน์ วรรณรัตน์ อาจารย์สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล นายเนติภูมิ มายสกุล ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยศาลฎีกา นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการเสวนาโดย นางสาวศิริบุรณ์ ญัฐพันธ์ โดยผู้รับฟังการเสวนาประกอบด้วย อนุกรรมการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของ กสม. และผู้แทนจากสมาพันธ์คุ้มครองผู้บริโภคใน ๕๐ เขตของ กรุงเทพฯ

๔. สรุปผลการเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณารายงานประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่อง สรุปผลการเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณารายงานประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ซึ่งนางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เดินทางเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ CEDAW ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ทั้งนี้ คณะกรรมการ CEDAW จะมีข้อสรุปเชิงสังเกต (Concluding Observation) ต่อรายงานประเทศไทย ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๕. การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ชำนาญการประจำ กสม.

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องการเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ชำนาญการประจำ กสม. ที่ยังคงเหลืออีก ๑ ตำแหน่ง และมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้มีผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านสิทธิชุมชน
๒. เห็นชอบให้แต่งตั้งนายภาคภูมิ วิชาเนติธรรม เป็นผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านสิทธิชุมชน
๓. มอบหมายให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักบริหารกลาง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖. รายงานความคืบหน้า เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบรายงานความคืบหน้า เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้ และมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดวันเปิดศูนย์ฯ และสัมมนาวิชาการ ในวันจันทร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

๗. ขอเชิญคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นเจ้าภาพร่วมกิจกรรมฉลองครบรอบ ๕๐ ปี อาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องการเป็นเจ้าภาพร่วมกิจกรรมฉลองครบรอบ ๕๐ ปี อาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน ตามคำเชิญของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights - AICHR) โดยกิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย การแข่งขันโต้วาทีสิทธิมนุษยชนระดับเยาวชนอาเซียนในประเทศไทย (AICHR Youth Debate on Human Rights ๒๐๑๗) และการแข่งขันระดับเยาวชนอาเซียนในการจัดทำวีดิทัศน์ ในหัวข้อ “ASEAN against

Trafficking : Humans are not for Sale” และมีมติเห็นชอบเป็นเจ้าภาพร่วมกิจกรรมการแข่งขันโต้วาที สิทธิมนุษยชนระดับเยาวชนอาเซียนที่ประเทศไทย (AICHR Youth Debate on Human Rights ๒๐๑๗) และการแข่งขันระดับเยาวชนอาเซียนในการจัดทำวีดิทัศน์ ในหัวข้อ “ASEAN against Trafficking : Humans are not for Sale” โดยจัดสรรงบประมาณตามที่เห็นสมควรเพื่อเป็นรางวัล

๘. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ จะสมัครใหม่ได้หรือไม่

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบ ว่า หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ออกใช้บังคับ และ กสม. ชุดที่ ๓ ต้องพ้นจากตำแหน่ง ทั้งชุด จะสามารถสมัครเข้ารับการสรรหาได้อีกหรือไม่ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความเห็นในข้อกฎหมาย สรุปได้ ดังนี้

๑. ที่ระบุว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ตอนเริ่มเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในขณะนั้นมีฐานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้เป็นองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่ไม่ได้หมายความว่าสามารถก่อให้เกิดสิทธิอะไรขึ้นมา เพราะ ณ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ได้มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วันนั้น องค์กร กสม. เป็นองค์กรอิสระแล้ว ข้อห้ามในการสมัครเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็เกิดขึ้นทันที

สาเหตุของการเกิดประเด็นดังกล่าวนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ น่าจะสมัครใหม่ได้

๒. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ระบุไว้ว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการองค์กรอิสระอื่น ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวเท่านั้น ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการในฐานะองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ ก็เป็นได้เพียงวาระเดียว กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ จึงไม่สามารถสมัครใหม่ได้

องค์กรที่จะวินิจฉัยปัญหาว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๓ จะสามารถสมัครใหม่ได้หรือไม่ คือ คณะกรรมการสรรหา